

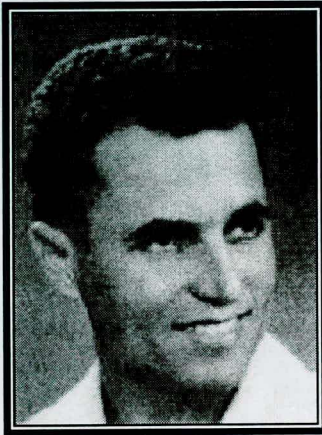

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

סמל ראשון יהודה בן-זאב ז"ל

בן חיה וישראל

נולד ברמת-רחל

בתאריך י"ג בכסלו תרצ"ד, 9/12/1933

התגורר בעין כרמל

התגייס באוגוסט 1954

שרת בחטיבת הצנחנים

נפל במלחמת ששת הימים, בירושלים

בתאריך כ"ח באייר תשכ"ז, 7/6/1967

נקבר בהר הרצל

אזור: ב חלקה: 11 שורה: 7 קבר: 6

הותיר אחריו אישה בהריון ובת

בן 33 בנפלו

קורות חיים

בן ישראל וחיה. נולד ביום י"ג בכסלו תרצ"ד (9.12.1935) בקיבוץ רמת רחל הקרוב לירושלים. את לימודיו בבית הספר היסודי סיים ברמת רחל. כאשר הגיע לגיל שתיים עשרה בערך עבר עם משפחתו אל חוף הכרמל, שם נוסד קיבוץ חדש - עין הכרמל. למרות היות מישור החוף פורה ויפה לא נשכחה ממנו רמת רחל וכל הסובב אותה, כי קשור היה לעיר הקודש בכל נימי נפשו. את לימודיו התיכוניים סיים בגבת. למד בסמינר "ארנים" והתכוון להוראה בבית ספר תיכון. אחרי שלמד שנה אחת את לימודי היהדות וספרות עברית באוניברסיטה בירושלים למד ספרות והיסטוריה ישראלית במשך שלוש שנים במכון האוניברסיטאי אשר בחיפה. עמד במבחני הגמר לתואר B.A בספרות עברית והתכוון לבחינות הגמר בהיסטוריה ישראלית. עסק בהוראה ונטה לספרות. נפש פיוטית היתה לו והוא אהב לשקוע בהגות ולכתוב דברי שירה, סיפורים ורשימות. לשונו היתה רבת גוונים והוא העמיק לחקור בשורשיה של ספרות העם. מוקסם היה עומד בפני אוצרות הרוח של עמו ואהב להתעמק בתלמוד ובקבלה אשר מהם היתה לו השראה. בכלל הזדהה בכל נפשו עם הגזע עתיק היומין ומאד כאב לבו שהעם הולך וניתק משורשיו. גם לטבע היתה לו

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

אהבה גדולה אשר באה לידי ביטוי בכתביו הפיוטיים על תקופות השנה השונות, אשר בכל אחת מהן ראה סמל לתולדות עמו. באוגוסט 1954 גויס לצה"ל ושירת ביחידת הצנחנים. במשק היה ער לכל הנעשה. היה צמא להעמיק את ידיעותיו בכל שטחי החיים החינוכיים והכלכליים. ערב מלחמת ששת הימים נקרא לדגל, ופעם, בהיותו כבר מגויס, בא לחופשה קצרה הביתה ובצאתו הביע את התפעלותו ממפקדי צה"ל. הוא לחם להגנת ירושלים העברית ובשעת פינוי נפגעים נפל בקרב שנערך ליד מלון "ריבוליי" בדרך לשער שכם; זה היה ביום השלישי לקרבות, הוא כ"ח באייר תשכ"ז (7.6.1967). הניח אשה בהריון ובת בשעת נפלו. הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. לאחר נפלו הועלה בדרגה. בספר "מאריות גברו" של מפקדת הצנחנים הובאו תולדותיו ופרשת קרבו האחרון. לזכרו ולזכר יהודה אשכול הופיע עלון עין הכרמל. בחוברת "אשר נפלו במלחמה" של הקיבוץ המאוחד הועלה זכרו. בילקוט העזבונות של הבנים שנפלו במערכות ישראל - "גוילי אש", כרך ד' - הובא מעזבונו.

הַיּוֹדָה

עַל תְּרוּעַת הָאָבִיב וְשִׁכְרוֹן הַחֲרוּת

הָאָבִיב מִתְמַר וּמִבְקִיעַ - בְּקִטְרַת אֲבָקִים שֶׁנֶּקְפוּ שְׁדָרְתָם הַצְהָבָה וּמִפִּיצָה פְּרִיזוֹן לְרוּחַ;
בְּמַעֲרַב־לִגְנוֹנִים נֶאֱדָר, הַמַּעֲרָפֶל חוֹשִׁים; בְּצִוִּיחַת חַיִּים הוֹמִים, מִסְּעָפָעִים, שְׂכוּרֵי אוֹן-
פְּרִיחָה, כַּח מוֹלִיד וְצִהְלַת בְּרוּאִים חֲדָשִׁים; בְּקִטְנוֹיִם שֶׁבְשָׁפְכֵי הַקֵּץ וּבִאֲדִירִים שֶׁבָהֶם -
עוֹלָם רֵן בְּעֶצְמוֹ.

פְּרִץ עֲלִינוֹ הָאָבִיב וְהוּא מְסַרֵב לְגַבֵּל, וְשִׁימְתוֹ רַחֲבָה מִכָּל אֲשֶׁר נִשְׁאָנוּ לְאַתְרוּגָה. תּוֹתִינוּ
צָמְקוֹ מֵעַט בְּשֵׁנוֹת־שִׁדְפוֹן אֲחֵדוֹת, בְּהֵן הַרְגֵּלְנוּ אֶת רְאוּתֵנוּ לְנִשְׁם אֲוִיר דְּחוּס וּמֵאֲבָק;
וְעַתָּה - כִּה עֲמִק, כִּה תֶּזֶק הוּא הַכַּח הַמְרִטִיטוֹן לְנִשְׁימָה עֲרִינִית, פְּעִילָה, בַּת הַשְּׂרָאָה
גְּדוֹלָה.

אִין זֹאת כִּי לֹא רַק בְּיָדְךָ וּבְצוּמְחֵךְ נִכְרַת הָאָבִיב, כִּי אִם גַּם בְּחַי הַרוּחַשׁ וּמֵהֵדָס בְּהַמְלִית
סִיעוּתִיו.

כִּי הָאָבִיב הוּא אֲגַדְת־חֲרוּת גְּדוֹלָה לְעַם הַנְּמַלֵּט מִן הַכְּנִיעָה וּמִן הַעֲבֹדוֹת אֵל הַמַּחֲרָשָׁה,
אֵל אֲמֵת־הַבְּנוֹן, אֵל דַּעַת הַמְשַׁפֵּט וְהַאֲמוּנָה.

תַּג הָאָבִיב וְתַג הַחֲרוּת - מֵה נֶאֱמָנִים הֵם לְבִטֵי הָעַם הַזֶּה בְּמַסְעָיו וּבְמַסּוֹתָיו בְּמַדְבַּר
הַהֲאָבִקוֹת הָאֲרָבָה, עַד כִּי תִכּוֹן רוּחוֹ הַחֲדָשָׁה, שִׁיטוּדָה בְּאָבִיב הַמַּשְׁתִּית שֶׁל מְקַדָּשׁ
אֱלֹהִים חַיִּים, אֱלֹהִים הַנִּמְצָאִים בְּפַעַל יִצְרָה שֶׁל יוֹמָיו.

אֲמִתִּית הִיא דֶּרֶךְ יִצְרָתְךָ שֶׁל נִכְסֵי־הַרוּחַ הַגְּדוֹלִים, שְׂאִינָה פּוֹסְחַת וְאִינָה מְכַסֶּה עַל
הַנְּהִיָּה בַּחֲנוּרָה אֵל סִיר־תְּבַשֵּׁר, עַל תְּבוּסַת הַרְפִּים בְּמַחֲלוֹם סָבִיב עֲנִיל־תְּהַב אֲשֶׁר
אִמְצוּ לָהֶם. אֲנִשֵׁי־הַמַּדְבָּר, אֲשֶׁר נִקְבְּרוּ בְּהַעֲפֵלָה אֵל מִשְׁאֵת נִפְשָׁם הַשׁוֹקֵקָה, אֲשֶׁר רָגְעוּ
וְעַל כֵּן לָקוּ - הִלֵּא הֵם חוּט־שְׁדָרְתָה שֶׁל דֶּרֶךְ הַפִּיכַת הַתְּקִנָה לְמַעֲשֵׂה וְהַרוּחַ לְבִנְיָן:
סָמַל בַּל־יִמְחָה לְמֵאֲבָקֵי עִם וְאָדָם עִם עֲצָמוֹ, עִם מְחַדְלִיו, יוֹצְאֵי בֵּית עֲבָדִים הַקִּימוּ אֶת
בְּשׂוֹרַת הָעֲצָמָה וְהַחֵק אֲשֶׁר לְאַלֶּה קוֹסְמֵי וְחֲדָשׁ עַל פִּסְגַּת הַר־בֵּיתָם הַנּוֹבְנָה - נִקְרָאוּ בָּהּ
אֵל עוֹלָם גְּדוֹל לְטַל מְאוּרָה וּלְאֲמִץ אֲרַחוּתֶיהָ.

וּלְעֶצְמָה זוֹ, הַמְשֵׁנָה פְּנֵי עוֹלָם, וְנִגַּו וְנִגַּל - אֶת שִׁכְרוֹן הַחֲרוּת הַגְּדוֹלָה, הַחֲרוּת הַרְנָה
בְּמִיטֵב כַּחוֹת הָאָבִיב וְקוֹרֵאת תֵּגַר עַל מְכוֹת הַקְּמָה וְעַל הַדְּלוֹן הַפְּרִיָּה, עַל כְּבִישַׁת
הַיִּצָר שֶׁל הַהֲתַחְדָּשִׁית הַמְתַּמְדָּת.

על הקוץ

הוא פה, אתנו, בנו – הקוץ הגדול, הנרקב, הפתוח, בן הארץ הזאת, במלא תפארתו והודו שבכל רנעיו הקטנים. בחרף באים ומות-הגשמים-נהקר, אף בקוץ – ימי החמה – והאור. שנים אלה אמן מתאחים לשנה ככל הנגידים המשלימים זה את זה. הנה מצאנו בספר בראשית: "ורע וקציר וקר וחס וקוץ וחרף יום ולילה..." וכן מצאנו בספר תהלים: "קוץ וחרף אמה וצרתם" ... אכל פרקי הבינים שבין שנים אלה קצרים מדי ואינם נחשבים: הסתו עצבני הוא, חופו וחומק חיש כעלמה בקרן-רחובות; והאביב משתולל, מזה קצפו כמשגע, נוע ומוציא אונו בטרם וספרו ימיו. עתה אפוא הקוץ הגדול, ההדור משני הבינים בארצנו.

מדוע קוץ הוא מן השרש קץ, שמשמעותו סוף, אחרית? נראה לי כי בשולו של הפרו ומילתו הוא שנקרא קוץ. ואכן, לא סתם ומות-חמה אכזריים וקופחים, לא עונת-כליון-ואלם הם ימים אלה, כי אם תקופת-הפריון הגדולה. הקוץ שפע בו והוא מסמל ברכה.

החרף הוא עת ממינת הורע, תקופת השתילה וההרבעה. האביב הוא עונת ההתעוררות ושכרון הגדילה והצמיחה, אף הקוץ הוא עת הפרו, עת הברכה הנאספת, המועד להדנת הקוצר, ככתוב בירמיה: "ואתם אספו מן הקוץ ושמן". את ברכת היבול מביא הקוץ, כמהו כבציר, כאסיף, ככתוב (שם): "על קיצף ועל בצירף" ... הגדיש והשפיע – אלה גופי נשמתו של הקוץ.

מכל ילידי-הארץ הקוץ הוא הנאמן להורתו והאהוב עליה. בגדלותו אין מקום לרנעים קטנים ומהבהבים.

אולי דומה הוא למעשיהם הגדולים של בני הארץ הזאת; כאמתות הגדולות שנולדו כאן, בן הקוץ גדול רב-מעש...

ימים ארכים, צופים משפיע – ואלפי צנורות, בהם נמשכת הברכה והיבול שופע.

וגם הרוח הנשבת בכל מעשה תרבותי והנתי בתוכנו מביאה עמה פעילות והתחדשות, מעין אסיף של ימי-צפיה ארכים...

ועוד נפקד-נא את שכרונם המאחב של לילות-הקוץ, משאמה יוצא אליהם הם כוכבים את פניקה ומחויקים אותה שכו בכח הדומה לבחם של אותם זכרונות מלדות, של אותו ספור ששמענו אי-פעם...

רנעי-שיר

ה'מָה

עת השחר מאיר ובשירה רנות צפרים,
אני קושב אלי קול רנתי
ושומע דנדיני פעמון אכלים.
שמיר-ענן נמוכים סוככים את ארבעת קתלי
וה'מָה נושאים הם עמם מאורות בימי.

פיצד

איני יודע כיצד,
איני יודע איך
עלית לפני מההום נשיותך,
ובמקסוליה אצערות-הגיל -
צלצלי-הקסוף בתעבירך
וזהרת עלית ונפה
וסנך מאשר וזרחים...

לא תברח!

לא תברח!
אין מפלט לאיש אסיר עצמו.
בכבליה תענש
ובקרקו תצלף
ושוט משטמתך יזקיעך לרחוב גועש.
שומרים סביב הצבת,
בידיהם פרגול הבח!
לא תברח -
אין מפלט לאיש אסיר עצמו!

אי-שם

אי-שם הרחק, הרחק מעבר להרים,
בנבול הירק, בחולית האשר הירק,
מעבר להרים אי-שם נחל הנאדי את הקר,
הנחל מטפס אל הגבעות
ואחו רב נשא אל מרחבים כחלים.

אֶל אֲוֵר־הַיּוֹם

א

הַלְכָתִי

עם היציאה לאימונים ראשונים הלכה והחריפה בי תחושת הטעם הטוב שבהתמודדות עם הסכנה. כולי הייתי הרוך מפני המאבק המיועד לי. ידעתי את עצמתי של ההתמודדות הצפויה — עם עצמי, עם הפחד, עם הסכנה. ידעתי שיידרש ממני למצות את מיטב הכושר שבי, את מיטב הכוחות שבי. אך ידעתי זו רק הוסיפה את תבלינה לטעם ההתמודדות.

ידעתי שיש בדבר איסור חמור ואני עובר עליו. אמא ביקשה, אסרה: אל תעשה! הטבע האנושי מתקומם למעשה. שגעון זה — להינתק מן הבית הסגור, לקרוע מוצא בקיר בנוי ולעופף אל חלל האוויר הפתוח, להתמודד אתו, לרחף בלא-מוצק, במרחב. אסור, אסור, אסור — זעקו לי מעברים. ואני ידעתי שאעשה זאת. אנגוב, אפר חוקים, אבריה גבולות, אקרע, אנתון... התמודדותי הפנימית נטלה מכבדם של קשיוס אחרים. כבר עמדנו בסיומם של אימוני-ההכנה. הגה ערב אחרון לפני הצניחה, ערב של הסתה-הדעת, ערב של בידור, מאבק שכזה! אין ספק שננצח!

ב

רעש. אלף סופות הומות מבחוץ — אנו מרחפים באוויר. סער נישא בשפעת-רותות, סער שורק ומאיים. קר, משהו מאיים ומפחיד טופח בפניך, דממה רבה, מישוה מהמהם דבר, זמן-מה בא המהום לאזניך ואחר-כך עוד אחד מצטרף. גם אני מנסה להמהם את השיר, נסיתי לאחוז במלים כבקר-שהצלה לטובע. הצלחתי. שיר... הרעש מתגבר, שריקה קשה ואכזרית של המנוע נשמעת, שריקה טורדת, תמידית, אין לעמוד בפניה. גם בעל-הזמר יפול בנופלים, בשוקעים עמוק עמוק. שוב ניסה מישוה לפצות בשיר, טפשות!

הודקפתי. שריקה צרודה עינתה לפתע את רמ"ח אברי, והקפיצתני ממקומי. אפשר היה זה צלצול, אפשר תרועה; אולי סתם צעקה, זעקה, אזעקה. כל כוונתה היתה להפחיד ולעורר מורא. צריך לגרש כל צל של מחשבה — ולא לחשוב — ולא לשקול. הו, לו יכולתי ליישר כעת כל קמט בגופי, להחליק כל דבר שהוא בגדר של חי עצמאי. מי הוא שרוגו בתוכי על קימה מהירה זו שקמתי? מי רוצה להמשיך לשבת, לשקוע בתנוחה של אפס-מעשה ואפס-מחשבה לנצח, להיות חלק מהקיר, בדל-ספסל? מי זה? מי ממרה, מי מרים קול? הלב, הלב הוא המזהיר והממרה. על מה אינו שקט? מדוע אינו נח?

ועכשיו קדימה. רק קדימה! לשעבד הכל למרותו של אחד גדול ונישא הורש שתלך הלאה בלי הרהור קל כלשהו. ללכת וללכת, עד שניפול, מה עושים כדי להתאפס, כדי להיות ללא-כלום?

הייתי הבכור בבניה של אמי שעתידי היה לצאת לצבא. אולי משום כך חרדה עלי חרדה כה גדולה. מדרך הטבע היתה דואגת למילוי כל צרכי ואפילו דאגה שלמעלה מן המידה. אבא היה שרוי הרחק מן הבית, תמיד עסוק במסעותיו. עניינו היה רב בייעוץ של ארץ-ישראל. הייעור ונטיעת העצים, השבחתה של הקרקע ומניעת הסחף המסוכן, המשאיר אותה עירום ועריוה, היו תמיד בראש דאגותיו. גם עם אמא הירבה לשוחח על כך; יותר נכון, הירבה לספר על כך, אך מעולם לא ראיתי את אמא מקשיבה ברצינות לסיפוריו של אבא.

אני הבכור בבניה של אמי הייתי; זמן רב עבר עד שנולד אחי הצעיר ממני. אבא חדל ממסעותיו. היו אלה שנות המלחמה הגדולה; הלהט והגעש של המאורעות בארץ ובעולם השכיח מלב את הצורך הוועק לייעור של ארצנו. שוב לא נמצא התקציב המתאים; האנשים גויסו והמחלקה כמעט התפרקה. באותם ימים נולד אחי. אבא ואמא נראו מאושרים מאד.

אמי היתה קשורה אלי מאד אולי משום שבילדותי הייתי חולה והיא טיפלה בי לבדה. ומשעמדתי לצאת לצבא רבה היתה חרדתה לי. זמן-מה לאחר גיוסי סיפרה לי כי לילות מספר לא עצמה עין כשדמיונות-מדוחים שונים עולים לפניו ומאיימים על בנה היחיד, הבכור. אמי אשה רגישה היא, ולא קשה היה לראות את צער-הפרידה נסוך על פניה. נראה היה לי כי גם אינה מאמינה בכוחי העצמאי לעמוד בחופש שיינתן לי ובסכנותיו.

ביותר חששה אמי מפני הצניחה. "לחיל-הצנחנים אל תלך", ביקשה ממני, ציוותה כמעט, סקרה. ידועה היתה סכנתו של קול זה, הפעילות שבו וההסתכנות באוויר — ואמא חששה.

לא עניתי לה דבר, כי לא ידעתי מה אענה — ולכן שתקתי. לא רציתי להיות הבן הסורר, אך הרגשה היתה לי, כי אמצא את עצמי בשורותיהם של הצנחנים.

מהיר ומדויק היה גיוסי. הובלתי אל מחנה-הענק, המאורגן לאלפי מחלקותיו. פקידים מזוקנים חייבו לקראתי בהטעמה של יודע-דבר. הם קבעו מספר לשמי והציבוני בשורה של רבים הזומים לי — וחיש מהר הפכתי לחייל, למספר. רציתי להיות אחר, שונה ככל האפשר, ולא בנה של אמא אזרחית טובה. חפצתי בעצמאותו של לוחם כבד-אחריות. אשליית השינוי המהיר תקפה אותי.

מצאתי את עצמי בלשכת גיוסם של הצנחנים. רבים רבים התנדבו, התנדבו בלבד, מן הטובים שבחבורת הבנים — ואף אני התייצבתי לבדיקה. האם רציתי לצנות, להעמיד עצמי נמכתן-הסכנה, במבחן היציאה הקשה, ההנתקות הגמורה? האם רציתי להמרות את פיה של אמי? או אולי נגררתי בהלך-רוחות סוחף, גועש על גדותיו? ואילו רציתי שלא להימנות עם אלה האם הייתי חותר בודד בזרם והמינו?

העתידה לבוא, שעלי להידום, להצטמצם, לקפל ראש אל חזה, להצמיד ידיים, להיות גרגר קטן במרחב.
קפוץ!

האם דחפוני? האם נזרקתי החוצה? או מכוחי אני עשיתי זאת? מה זה חשוב? איך אפשר לדעת? אני בחוץ.

נהם המנוע. הבזקת האש מתוכו. סילון רוח אדיר. נצנוצי אורות-הזנב — שריד אחרון מקרשי הספינה הטבועה. קרש הצלה אחרון. זנב-המטוס חולף מעלי והלאה. עכשיו בסדר! הו, אנו משוחררים מכל דבר! מי יוכל להרע לנו? אנחנו גדולים, אדירים. איזה שחרור! איזה כוח! מרחפים על מצע-אוויר. אין נופלים סתם. הכל הופך, הכל הופך.

סחף הרוח הנוראה הזו! אל תפחד! יהיה בסדר! מיד תיפתח חופת-הענק ואנו בניה, חתניה! אל חשש. כבר אני בתחום-האפילה. שוחה בגלי הים הענק.

טרח! חבטה, זעזוע חזק. רצועות-ענק נפתחות. מתהדקות סביב גופי. כוח אדיר קלטני אל זרועותי.
אמא טובה, שוב אני בנך, אמא!

ג

בבית קדמוני זעקות-הגיל של ילדי-השכנים. מדי המגוהצים וכומתתי המבהיקה בישרו לכל רואי את גודל מעשי האחרונים. לא היה כל ספק — וגם היה מאוחר כבר לשנות. אין להתחרט לאחר צניחה ראשונה; אפשר לעשות זאת לפני כן. ואני עברתי את מועד-האפשרות. העובדה שקבעתי היתה נחרצת.

ואמי לא הרימה קול ולא נופה. היא רק השתוממה, נדהמה. יותר מזה — היא נעלבה. בעיקר היה בכך עלבון רב. חשתי כי הדבר פגע בה עמוקות. כל הווייתה האנושית התקוממה כנגדי: היא ביקשה להשיבני מסורי.

בערב לא דיברה אמא על מעשי כלל. היא לא דיברה על הצבא בכלל. היא ביקשה שאשא לי לאשה את רחלי. היא רצתה שאתחנן. למה? איני יודע. אפשר שרצתה להקל בזאת את אפשרות שחרורי מן החיל המסוכן. אפשר. כן אפשר שרצתה לשוב ולקבוע עובדת היותה הקובעת בדרך-חיי. אינני יודע אם אהבתי את רחל אם לא. לא שנאתיה. היא היתה נבונה מאד; רעה טובה לשיחה. היא היתה נאה, מסודרת; פניה היו מהוקצעים, לא חורגים משום תבנית מקובלת. היא עתידה להיות אשה טובה. אמא רצתה בה, אמא הוקירה את חייך סגולותיה. אני לא דחיתיה. היינו יוצאים יחד לבלות — ומעולם לא שאפתי ליותר מזה.

בלילה באה אילנה אל חדרי. כבר היה מאוחר — ואני ידעתי שתבוא. אילנה היתה טובה אלי. אני רציתי בה; לא בה, אלא אותה. פעם חיבקתי אותה אך לא קרבתי אליה ולא העזתי לרצות את גופה. זה היה אסור. היה עליה להיות רחוקה — ואותו לילה היא באה אל חדרי.

לא יכולתי לישון. נשארתי לבדי אחרי שאילנה הלכה. אם לא היתה צריכה לחזור מבעוד לילה אל חדרה היינו ממשיכים להיות יחד. אני רציתי בזאת. אך כיוון שהלכה לא יכולתי

קולות המדריכים נישאים מעברי, פקודות נישאות ועוברות. אני טופח על שכמו של חברי מלפני, ומאשר כי הכל בסדר. וכי יודע אני? טפחו לי מאחורי ואני חייב לטפוח לזה שמלפני. וכי מישוה יודע מה? האם בדק והתבונן? האם אחראי הוא? מחכים לאור האדום, שסימנו — נכונות. אחר-כך יבוא אור ירוק — מרגיע, שליו. עליך לקפוץ בשקט, בבטחה. האור האדום מעורר חששות, עמידת-הקשב. מחכים. למה מחכים? צפיה איומה. למה הם נותנים לנו לחכות?

מישהו וודאי משתין עתה מלוא-מכנסיו. פלא שאני אינני עושה זאת. כל המערכות הגופניות נפרדות עתה אברים אברים. אין שואלים אותך. אתה אינך אחראי יותר. כל אחד קיים בנפרד ועושה את שברצונו.

אור אדום: היכון! עכשיו, עוד מעט. ראשון כבר ניגש אל פתח השאול שמלמטה; הוא ראשון ישא את עוונותיו אל חלל-העולם. — — — מה יהיה? התשא אותנו חופת-המצנח, או שמא נצלול אל הרוח הסוערת? אך מוטב להיות חסר-לב, בור, לא כלום, אפס; לנעוץ עינים לפנים, לא להקשיב ולא לראות. ברגע שיתחיל הטור לנוע — קום ורוץ אחרי, כסומא, כהדל-חושים.

היכון! עדיין היכון! כבר מוכנים. כל כך מוכנים. אי-אפשר יותר. נכונות זו עוברת כל גבול. לא, אין נכונות, אין כלום.
קפוץ!

כנראה שנדלק האור מעל ראשו של הנידון הראשון. מישהו צעק והפעיל את המכונה. כעת היא פועלת מעצמה. אני אצא, אני מקבל עלי את הדין. הכרח לקפוץ, הכרח לצאת, הכרח להיטרף ברוח הסוערת. הכל צפוי עתה, הרשות נתונה. פעם בחרתי והכרעתי כבר. לא נותר לעשות דבר. הלאה — הלאה — — — קפוץ!

האחד ניגש, הצמיד כפותיו לדלתות. רגליו נכונות להילוך אחרון; רק שהייה קטנה והוא נטרף על-ידי הרוח הסוערת. לעולמים הלך ולא ישוב. רגלי זזות הלאה, מתקדמות מיכנית בקצב השורה.

זה שמלפני כבר חטפתו הרוח ונבלע בחלל. אני מתייצב אחריו בפתח. כעת כבר הכל אבוד. אסור בכלל לדעת משהו. אסור לדעת שהמצנח עלול להיקרע. אסור לדעת שהרוח טופחת בחזקה. אסור לדעת, אסור, אסור. איבוד. איבוד לדעת.

ידי לופתות את המזוונות השתיים. זה מפתן-הבית. אל שדי, שומר הבית וספו, אשרי כל חוסי בו. אלי, אלהי-הבית, אלהי הקרקע המוצקה. אינני רוצה! אינני רוצה! לא, אינני רוצה להיות פמוץ ברוח העזה. אינני רוצה! שמרני, אלהי!

עדיין שוהים. השאול הרוחשת טופחת בפנים. מה נעשה שם למטה? מי קיים שם? האם יש שם חיים? הי, אתם שם, העודכם שם? ... הא?

השהייה הקטנה הזו, בין "קפוץ" למשנהו — הו, כמה יש בה בשהייה זו!
מחדל גמור.

אני יודע כל שיקרני. אני יודע שהרוח ההוללת תחטפני בתרועת-צהלה, תכה ותשתולל בי כנפשה. אני יודע כי לפתע אחוש מכה ניצחת ואטולטל שבע עם פתיחתו של מצנח-המשי הרחב. אני יודע שאין כבר מה לעשות, שאין לי חלק בהתרחשות

לישון. רציתי להירדם, ליהנות משלוות-השינה עד הבוקר, בשעה מאוחרת התהפכתי על צדי. לפתע הופיעה אמה באצבע מאימת: רחל! אמה אחזה בידה והוליכה אותה — לאן? עדיין הייתי ער. אמה רוצה שאתחתן, שאפסיק להיות הבן הסורה. היא כועסת עלי. אני צנחתי. עברתי עבירה. עמדתי בהתמודדות. שברי דברים ומחשבות. הוייה. היררה. מקצת חשבון-נפש. נרדמתי.

אדמה חרושה. מכונה מפורת זבל כימי נגררה בשדה על ידי הליקופטר מנמיך-טוס. המכונה דקה וארוכה — וההליקופטר כלייכול. הוא שוהה באוויר לכשרוצה, מנמיך טוס ומגביה. הוא חפשי. אינו תלוי, אינו כבול, אין לו חוקים כלל. טחנות-הרוח הענקיות שמעל ראשו טחנות, טחנות. לפתע הוא מנמיך, יורד מעט, עוד יורד — ומתרסק על-פני האדמה. מה קרה? מה לה למפלצת-הפלדה? קלוקל המנוע? טעות-הנווט? ושמה המכונה המפורת עיכבה, עצרה במעופו? אין לדעת. מפלצת-הנרול התמהונית מונחת רסוקה על האדמה. הכנפיים המאיימות

המשיכו להסתובב; עוד המנוע פעיל. כעת כל חלק הגוף העליון סובב על צירו, כצריח של טנק. קירות משוריינים, קירות של פלדה, סוגרים ומהדקים על האיש שבפנים. הצריח, בעל הזרועות האיומות, סובב על צירו. נפער פתח בגוף המשוריון. נוהג-ההליקופטר נראה כשהוא מבקש להיחלץ. מסביב קהלי צופים שנאסף ברגע התאונה. בראש אני מבקש לחלוץ, להושיט עזרה לנווט הכלוא. האיש במפלצת-הפלדה שולף גופו החוצה, אץ להחלץ בטרם תיסובנה הכנפיים, בטרם תגענה בו ותמחצנה אותו. הוא ממהר לצאת, לא להישאר בפנים, להיחלץ לחפשי, אל אוויר העולם הגדול. ועקת-אימה של הצופים במאבק הנואש נשמעה. אני צווח מלא כל אברי ומבקש להזהיר את האיש, וכבר מקונן על גורלו הנחרץ בקריאה האחת: אהה! אך הוא לא הספיק, רק חצי גופו היה בחוץ — והכנפיים מחצוהו, ריסקוהו עד סוף.

הכאב והזעם שבועקתי העירוני בשנתי. בדקתי עצמי ותהיתי: מה לי?